

§ 2 cit. zák. a tento § je miernejší než §§, na základe ktorých sudy nižších stolíc odsúdily obžalovaného, preto treba po účinnosti nového zákona kvalifikovať činy obžalovaného za dva priestupky pomlavy podľa § 2 zákona o ochrane cti. Činy obžalovaného sa vzťahujú na výkon povolania poškodeného četníckeho strážmajstra, tedy verejného úradníka. Treba tedy použiť aj odst. 5 § 14 cit. zák., podľa ktorého ku stihaniu činov obžalovaného verejnou žalobou — ako sa to stalo aj v tomto prípade — je potrebné zmocnenie poškodeného. Poškodený strážmajster tým, že podal trestné oznámenie prostredníctvom svojho predstaveného úradu u štátneho zastupiteľstva, písomne vyjadril svoju vôľu, aby obžalobu zastupoval verejný obžalobca. Preto v tomto prípade najvyšší súd považoval trestné oznámenie poškodeného za zmocnenie v smysle § 91 tr. por. a odst. 5 § 14 nového zákona o ochr. cti. Nie je tu tedy dôvod vylučujúci trestnosť, stanovený novým zákonom o ochrane cti. Vyskytuje sa však ten dôvod zmätočnosti, že treba činy obžalovaného kvalifikovať podľa miernejšieho nového zákona. Ponevác podľa posl. odst. § 385 tr. p. na tento dôvod zmätočnosti treba hľadeť z povinnosti úradnej, preto najvyšší súd pokračoval podľa odst. 1 § 33 tr. p. nov. a kvalifikoval činy obžalovaného podľa § 2 nového zákona o ochrane cti.

Čís. 4777.

Za páchatel'a vraždy možno považovať len toho, kto vykonal čin smerujúci priamo k usmrteniu človeka.

(Rozh. zo dňa 14. septembra 1933, Zm IV 398/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti L. K. a spol., obžalovaným zo zločinu vraždy, vyniesol rozsudok, ktorým vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 1 b) § 385 tr. p., zrušil rozsudok porotného súdu, nakoľko činy obžalovaných L. K. a vd. A. F-ovej boli kvalifikované za páchatel'ské účasťenstvo podľa § 70 tr. zák. v zločine úmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. zák., kvalifikovanom u vd. A. F-ovej aj podľa § 280 tr. zák., a činy obžalovaných kvalifikoval u obžalovaného L. K. za zločin vraždy podľa § 278 tr. zák. a u obžalovanej vd. A. F-ovej za účasťenstvo podľa bodu 1 § 69 tr. zák. v zločine vraždy podľa § 278 tr. zák.

Z dôvodov:

Podľa bodu 1 b) § 385 tr. p. za dôvod zmätočnosti uplatňuje verejný obžalobca, že sa mýlili porotcovia a porotný súd, keď kvalifikovali činy obžalovaných L. K. a vd. A. F-ovej za páchatel'ské účasťenstvo podľa § 70 tr. zák. v zločine podľa § 279 tr. zák., hoci podľa zistených skutočností obžalovaní spáchali svoje činy s úmyslom vopred uváženým, ich činy tedy zakladajú skutkovú povahu zločinu vraždy podľa §§ 70 a 278 tr. zák. Zmätočná sťažnosť je základná. Skutkový

stav je obsažený v skutkových otázkach č. 1 skupín I. a III. — porotcami kladne riešených, — ktoré otázky vzájomne sa dopĺňujú.

Podľa tohoto skutkového stavu od mesiaca novembra až ku konci 5. januára 1933, — ktorého dňa bol čin vykonaný — obžalovaná vd. A. F. viackrát vyzvala svojho milenca, obžalovaného L. K., aby zabil jej manžela, poškodeného Š. F.; dala mu aj pokyny dotyčne spôsobu prevedenia činu. Dňa 1. januára 1933 sa pobili zo žiarlivosti obžalovaný L. K. a zomrelý Š. F. a po tejto udalosti až ku spáchaniu činu obžalovaní každý deň sa stretli a pri týchto príležitostiach sa pretriasala medzi nimi otázka nutnosti odstrániť zo sveta Š. F-a. Dňa 4. januára 1933 povedala vd. A. F. L. K-ovi, že najbližšie treba čin vykonať a že keď dňa 5. januára 1933 príde obžalovaný L. K. do ich bytu, ona sa o všetko postará, aby boli pripravené potrebné veci, a že obžalovaný najde v stodole pripravenú palicu, tiež mu prisľúbila, že keď dňa 5. januára 1933 príde na ich dvor medzi 5. a 6. hod. večer, bude ho pozorovať a vyšle svojho manžela pre vodu alebo pre drevo. Podľa tohoto vopred zostaveného plánu išiel obžalovaný L. K. dňa 5. januára večer okolo 6. hod. na dvor Š. F.; vd. A. F-ová ho spozorovala, L. K. našiel v šope palicu, ktorú obžalovaná A. F. tam prichystala; čakal tam asi 5 minút; F-ová poslala svojho manžela pre drevo; keď Š. F. prišiel do šopy, L. K. udel ho palicou a pichnul ho nožom, Š. F. utekal proti svojmu domu, volajúc na pomoc svoju manželku; K. ho stále prenasledoval, pichnul ho nožom od zadu. Na volanie Š. F-a obžalovaná A. F. vyšla na dvor, avšak z vonku uzavrela dvere bytu; poškodený bol na dvore L. K-om alebo A. F-ovou tak bitý, že na mieste zomrel. Obžalovaní tedy úmyselne sa zúčastnili usmrtenia Š. F. po dlhom uvažovaní a podľa vopred umluveného plánu. K. išiel na dvor F-a preto, aby ho zabil, A. F-ová však ho k činu cez dlhšiu dobu navádzala, plán vymyslela a výkon prichystala pripravením palice pre páchatel'a a vyslaním manžela na dvor. Táto plánovitosť prevedenia činu zrejme dokazuje, že úmysel obžalovaných zabiť Š. F-a bol kľudne vopred uvážený. Preto mýlili sa porotcovia a následkom toho aj porotný súd, keď záporne riešili právne otázky vzťahujúce sa na to, či sa obžalovaní zúčastnili usmrtenia Š. F-a vo vopred uváženom úmysle. Čin obžalovaných zakladá účasťensvo na zločine vraždy podľa § 278 tr. zák. Boló tedy treba vyhovieť zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu. Čo sa však týče druhu účastenstva obžalovaných v tomto zločine, bol viazaný najvyšší súd skutočnosťami, ktoré porotcovia zistili kladnými odpoveďmi, na kladené im otázky. Zo zistených skutočností nevysvitá, ktorý z obžalovaných spôsobil poškodenému smrteľné poranenie, ani to, že by oni spoločne boli bývali to spôsobili, lebo porotcovia dotyčne každého obžalovaného len to zistili, že alebo on, poťazne ona, alebo jeho spoločník, poťazne jeho spoločníca, ubili poškodeného tak, že následkom toho zomrel. V tejto časti sa odchyľujú skutkové otázky od správne osnovaných právnych otázok, podľa ktorých porotcovia mali riešiť, či obžalovaný (obžalovaná) sám (sama) alebo so svojou spoločníčkou (svojím spoločníkom) spáchal (spáchala) čin, predmet obžaloby tvořiaci. Pre najvyšší súd pri riešení veci sú podľa odst. 3 § 33 tr. p. nov.

smerodatné len skutkové otázky a preto aj tú otázku, podľa jakého druhu účastenstva zúčastnili sa obžalovaní zabitia poškodeného, mohol najvyšší súd riešiť len podľa znenia skutkových otázok.

Vražda podľa § 278 tr. zák. obyčajne sa spácha násilím. Násilie pri vražde sa ukazuje páchaním takého činu, ktorý smeruje priamo k usmrteniu človeka. Páchateľom vraždy je tedy len ten účastník, ktorý spáchal čin smerujúci priamo k usmrteniu poškodeného. Niet pochybnosti, že obžalovaný L. K. vyvinul páchatel'skú činnosť, lebo on v usmrcení s druhým účastníkom bil a páchal poškodeného s úmyslom ho zabiť. Preto nehľadiac k tomu, či spôsobil smrteľné zranenie on, alebo jeho spoločník, je L. K. odpovedný ako páchatel' za smrť poškodeného. Najvyšší súd tedy kvalifikoval čin obžalovaného za páchatel'ské účastenstvo v zločine vraždy podľa § 278 tr. zák. Ináč treba však posudzovať účastenstvo A. F.-ovej. Zo skutkovej otázky, vzťahujúcej sa na túto obžalovanú, neplynie zreteľne, že by bola ona ubila poškodeného, alebo že by sa bola dopustila iného priameho násilného činu proti nemu, lebo otázka pripúšťa možnosť, že to neurobila ona, ale spáchal to druhý účastník. Ponevác za páchatel'a vraždy je možno považovať len toho, kto sa dopustil činu smerujúceho priamo k usmrteniu poškodeného a ponevác proti obžalovanej taký čin určite nebol zistený, preto najvyšší súd nemohol obžalovanú považovať za páchatel'ku vraždy. Zo skutkovej otázky plyní však, že páchatel' L. K. len preto dopustil sa činu, lebo stál pod vlivom svojej milenky A. F., ktorá ho k zavraždeniu manžel'a viackrát vyzvala, plán zosnovala a čin pripravila. Tento čin obžalovanej zakladá tedy skutkovú povahu účastenstva návodcu podľa bodu 1 § 69 tr. zák. v zločine vraždy podľa § 278 tr. zák. Ponevác táto kvalifikácia činu podľa § 71 tr. zák. nie je ťažšia, než kvalifikácia, ktorej sa domáha verejný obžalobca, preto najvyšší súd kvalifikoval čin obžalovanej podľa bodu 1 § 69 a § 278 tr. zák. Je tu tedy dôvod zmätočnosti uvedený v bode 1 b) § 385 tr. p. Preto najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu a vyniesol rozsudok odpovedajúci zákonu.

Čís. 4778.

Nebezpečí, o němž mluví § 335 tr. zák., musí býti nebezpečím konkrétním; pachatelem musí býti vyvolána nebo zachována situace, za které je se obávati možnosti škodlivého výsledku nejen obecně (povšechně), nýbrž i a to právě ve zvláštním případě, o který jde.

Jde-li o přecházení silnice chodci, je konkrétní možnost nebezpečí dána teprve náznakem neopatrnosti chodcovy a nutnost opatření, kterými má býti čeleno nebo zjednána možnost čeliti účinnosti případné neopatrnosti některého chodce, nastane pro řidiče motorového vozidla teprve tím, že mu ty či ony náznaky zprostředkují poznání, že dojde neb alespoň může dojiti k neopatrnosti chodce, již bude po případě nutno čeliti se strany řidiče vozidla.

(Rozh. ze dne 15. září 1933, Zm I 791/32.)